

Karanlık Dörtlü: Bir Gözden Geçirme

Dark Tetrad: A Review

 Zeynep Tekkuş Set¹, Arda Anıl²

¹İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul

²Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ

ÖZ

Karanlık Dörtlü (narsisizm, Makyavelizm, psikopati ve sadizm), bireylerin davranışlarını, kişilerarası ilişkilerini ve toplumsal uyumlarını anlamada güçlü bir teorik çerçeve sunmaktadır. Literatür taramasında bu kişilik özelliklerinin en yoğun şekilde iş yaşamı, sosyal/romantik ilişkiler ve şiddet davranışı olmak üzere üç ana alanda incelendiği görülmektedir. Bu derleme çalışması, söz konusu üç alandaki bulguları sistematik bir şekilde ele alarak teorik bir bağlamda tartışmayı amaçlamaktadır. Karanlık Dörtlü özelliklerine sahip bireyler, hem yakın ilişkilerinde hem de toplumun farklı katmanlarında genellikle olumsuz sonuçlarla ilişkilendirilen belirgin etkiler yaratmaktadır. Özellikle sadizm, iş yerinde zorbalık, taciz ve karşı-üretici iş davranışlarının en güçlü yordayıcısı olarak öne çıkarken; sadizm ve psikopati birlikte değerlendirildiğinde bireyler arası fiziksel ve psikolojik şiddetin en önemli belirleyicileri arasında yer almaktadır. Bu özellikler, arkadaşlık ve romantik ilişkilerde güven erozyonu, manipülatif davranışlar, empati eksikliği ve duygusal bağ kuramama gibi sorunlara yol açarak ilişkilerin yüzeyselleşmesine ve sürdürülemez hale gelmesine neden olmaktadır. Ayrıca çevrimiçi ortamlarda trolleme, ilişki karıştırma ve zorlayıcı cinsel davranışlar gibi yeni ortaya çıkan problem alanlarında da Karanlık Dörtlü'nün açıklayıcı gücü giderek artmaktadır. Bu derleme, Karanlık Dörtlü özelliklerinin erken dönemde tespit edilmesi ve olumsuz etkilerinin önlenmesi açısından yürütülen bilimsel çalışmaların hem bireysel hem de toplumsal düzeyde taşıdığı önemi vurgulamakta; gelecekte bu özelliklerin etkileşimlerinin, bağlamsal moderatörlerin ve olası müdahale stratejilerinin daha ayrıntılı araştırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: Karanlık dörtlü, narsisizm, Makyavelizm, psikopati, sadizm

ABSTRACT

The Dark Tetrad (narcissism, Machiavellianism, psychopathy, and sadism) provides a robust theoretical framework for understanding individuals' behaviors, interpersonal relationships, and social adaptation. A review of the literature reveals that these personality traits have been most extensively investigated in three primary domains: workplace dynamics, social and romantic relationships, and violent behavior. The purpose of this review is to systematically examine the findings in these three areas and discuss them within a coherent theoretical context. Individuals exhibiting Dark Tetrad traits produce pronounced effects—typically with negative outcomes—both in their close relationships and across various levels of society. In particular, sadism emerges as the strongest predictor of counterproductive work behaviors such as bullying, harassment, and organizational deviance; when combined with psychopathy, it also becomes one of the most significant determinants of interpersonal physical and psychological violence. These traits lead to erosion of trust, manipulative tendencies, lack of empathy, and difficulties in forming emotional bonds, causing friendships and romantic relationships to become superficial and unsustainable. Furthermore, the explanatory power of the Dark Tetrad is increasingly evident in emerging problem areas such as online trolling, interference in others' relationships, and sexually coercive behaviors. This review underscores the critical importance—at both individual and societal levels—of scientific efforts aimed at early detection of Dark Tetrad traits and prevention of their harmful consequences. It also highlights the need for future research to more thoroughly investigate the interactions among these traits, contextual moderators, and potential intervention strategies.

Keywords: Dark tetrad, narcissism, Machiavellianism, psychopathy, sadism

Giriş

"Karanlık Dörtlü" olarak bilinen kişilik özellikleri, bireylerin davranışlarını ve kişilerarası ilişkilerini anlamada önemli bir kavramsal çerçeve sunar. Bu dört özellik, sosyal olarak istenmeyen ya da olumsuz davranışların arkasındaki ortak motivasyonları ve eğilimleri ortaya koymaya yardımcı olur. Karanlık Dörtlü kavramının ortaya çıkışı, zararlı ve olumsuz kişilik özelliklerinin tamamen bağımsız olmadığını, belirli ortak yönlere sahip olduklarını ve sıklıkla birlikte bulunduklarını göstermiştir (Jones ve Paulhus 2017, Paulhus ve Williams 2002). Bu derlemenin amacı, Karanlık Dörtlü'nün en yoğun olarak çalışıldığı alanları belirlemek ve bulguları kuramsal bir bağlamda incelemektir.

Paulhus ve Williams (2002) tarafından tanımlanan Karanlık Üçlü (Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati), Karanlık Dörtlü'nün kuramsal temelini oluşturmuştur. Karanlık Üçlü, sosyal açıdan istenmeyen ve "karanlık" kişilik özelliklerinden oluşur (Jonason ve ark. 2009). Bu özelliklerin her biri kendine özgü nitelikler taşısa da soğukluk, empati eksikliği ve kişilerarası manipülasyon becerileri gibi ortak yönleri paylaşırlar (Furnham ve ark. 2013). Karanlık Üçlü'nün kuramsal çerçevesi, bu özelliklerin bireysel ve toplumsal yaşama etkilerini incelemek için güçlü bir araç sunmuş ve geniş çaplı bir araştırma alanı doğurmuştur.

Bu özellikler arasındaki ilişkiler klinik literatürde uzun süredir araştırılmıştır (örneğin, Hart ve Hare 1998). Ancak daha sonraki araştırmalar, bu üç özelliğin yanında eksik kalan bir boyut olduğunu göstermiş ve sadizmin de eklenmesiyle Karanlık Dörtlü kavramsallaştırılmıştır (Buckels ve ark. 2013, Paulhus 2014). Sadizmin eklenmesi, empati eksikliği ve duygusal mesafe gibi Karanlık Üçlü ile paylaştığı özelliklerin yanı sıra, diğerlerinden farklı olarak başkalarına acı vermekten haz alma eğilimi gibi benzersiz bir boyut taşımasından kaynaklanmıştır (Nell 2006).

Bu çalışmanın temel amacı, Karanlık Dörtlü kişilik özelliklerinin işyeri etkileşimleri, sosyal ilişkiler ve şiddet eğilimleri üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu alanlar üzerine yapılan incelemeler, uyumsuz davranışlara zemin hazırlayan temel mekanizmaların anlaşılmasına ve bu durumun toplumsal etkileşimler üzerindeki daha geniş etkilerinin açığa çıkarılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Karanlık Dörtlü'nün Kuramsal Temelleri

Narsisizm

Narsisizm, kişinin kendine aşırı hayranlık duyması, üstünlük hissi ve sürekli onay ve ilgi arayışı ile tanımlanan bir kişilik özelliğidir. Narsistik bireyler genellikle eleştiriye kapalıdır, özelliklerini abartma eğilimindedir ve güç arzusunu güçlü bir şekilde taşırlar (Jones ve Paulhus 2014). Kendilerini üstün gösterme ve önemli görünme eğilimleri belirgindir. Ancak bu görkemli davranışlara rağmen, performansları ve başkaları tarafından nasıl algılandıkları konusunda kaygı taşıyabilirler. Bu çelişkili gibi görünen durum, narsistlerin olumlu ama kırılgan bir benlik algısına sahip olmalarıyla açıklanabilir. Bu şişirilmiş benlik algısı, içsel bir kırılganlık barındırır ve sürekli olarak dışsal onay arayışını beraberinde getirir (Morf ve Rhodewalt 2001).

Narsisizmin etiyolojisinde hem genetik yatkınlıkların hem de erken çevresel etkilerin etkili olduğu düşünülmektedir. Gelişimsel kuramlar, çocuklukta aşırı ebeveyn hayranlığı ya da tutarsız onaylanmanın, gösterişli fakat kırılgan bir benlik imgesine yol açabileceğini öne sürer (Kohut 1971). Ayrıca narsistik özellikler, kişinin kendini yüceltmek için başkalarını manipüle etme ya da rekabetçi sosyal karşılaştırmalara girme gibi uyumsuz kişilerarası stratejilerle sürdürülür. Bu kalıplar, bireyin sağlıklı, karşılıklı ilişkiler kurma kapasitesini zayıflatır ve uzun vadeli kişilerarası zorluklara yol açar. Son zamanlardaki nörogörüntüleme çalışmaları, narsistik bireylerin, benlik işlemleri ve empatiyle ilişkili beyin bölgelerinde (örneğin medial prefrontal korteks) anormal etkinlik gösterebileceğini ortaya koymuştur (Schulze ve ark. 2013). Bu bulgular, narsisizmin yalnızca aşırı benlik odaklılıkla değil, aynı zamanda duygusal uyum ve perspektif alma gibi sağlıklı sosyal işlevler için kritik olan becerilerdeki eksikliklerle de ilişkili olduğunu desteklemektedir.

Makyavelizm

Makyavelizm, bireyin kişisel kazanç elde etmek amacıyla başkalarını aldatma ve sömürme eğilimiyle

karakterize edilen bir kişilik özelliğidir. Özünde, uzun vadeli hedeflere ulaşmak için başkalarının sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını görmezden gelmeyi içerir. Bu özelliğe sahip kişiler genellikle manipülatif ve stratejik davranışlarda bulunurlar (Christie ve Geis 1970). Düşük empati, yüksek pragmatizm ve güçlü manipülasyon becerileriyle ilişkilidir (Rauthmann ve Will 2011). Kişilerarası ilişkilerinde çekici görünebilirler; ancak bu davranışlar genellikle kişisel avantaj elde etme motivasyonu ile yönlendirilir (Pilch ve Turska 2015). Genellikle duygusal bağlar kurmazlar ve ilişkilerinde güçlerini korumak için başkalarının zayıf yönlerini kullanma eğilimindedirler. Bu durum kısa vadede çıkarlarını koruyabilse de uzun vadede güvensizlik ve sosyal ilişkilerde zorluklarla sonuçlanır. Ayrıca, yüksek düzeyde Makyavelist bireyler nasıl bir izlenim verdikleri konusunda genellikle beceriklidir ve sosyal bağlama bağlı olarak davranışlarını, sonuçları kendi lehlerine yönlendirecek şekilde uyarlayabilirler. Bu stratejik uyarlanabilirlik, sosyal açıdan kabul edilebilir bir dış görünüm sürdürmelerini sağlarken, aynı zamanda gizlice çıkarıcı hedeflerin peşinden gitmelerine olanak tanır (Bereczkei 2017). Makyavelizmin kesin nörobiyolojik temelleri hakkında daha az şey bilinmesine rağmen, araştırmalar bu özelliğin bilişsel yapı, erken öğrenme deneyimleri ve bağlanma örüntülerinin bir kombinasyonundan kaynaklanabileceğini öne sürmektedir. Özellikle, duygusal olarak mesafeli ya da ihmal edici bakım ortamları, çocuklarda stratejik ve güvensiz bir dünya görüşünü teşvik edebilir ve bu da daha sonra manipülatif kişilerarası davranışlar olarak kendini gösterebilir (Christie ve Geis 1970, Jones ve Figueredo 2013).

Bazı çalışmalar, Makyavelizmi bir tür sosyal zeka olarak görmekte ve bu özelliği, bireylerin karmaşık sosyal durumları kendi avantajlarına çevirmelerine olanak tanıyan yüksek düzeyde bilişsel becerilerle ilişkilendirmektedir (Wilson ve ark. 1996, Belschak ve ark. 2015). Narsisizmle paylaştığı ortak özellikler arasında empati eksikliği ve manipülatif davranışlar yer alır (Furnham ve ark. 2013). Ancak Makyavelizmin temel ayırt edici özelliği, daha düşük dürtüsellik ve daha yüksek düzeyde stratejik planlama yeteneğidir (Jones ve Figueredo 2013). Manipülatif davranışları genellikle onaylanma ihtiyacından kaynaklanan narsistik bireylerin aksine, Makyavelist bireyler araçsal hedefleri hesaplı bir soğukkanlılıkla takip etme eğilimindedir. Bu durum, onların sosyal taktiklerini daha soğuk ve sonuç odaklı hâle getirir ve uzun vadeli stratejik yönelimlerini pekiştirir.

Psikopati

Psikopati; empati eksikliği, dürtüsellik ve antisosyal davranışlar gibi özelliklerle tanımlanan bir kişilik bozukluğudur. Psikopatik bireyler genellikle toplumsal normlara uyum sağlamakta zorlanır, kuralları hiçe sayar ve başkalarının haklarını ihlal eden eylemlerde bulunurlar. Sosyal ortamlarda kaos yaratmaya, suç teşkil eden eylemler gerçekleştirmeye ve başkalarına zarar vermeye eğilimlidirler (Hare 1996). Psikopati genellikle iki temel boyutta incelenir: birincisi, duygusuzluk, empati eksikliği, yüzeysel çekicilik ve manipülatiflik gibi kişisel özellikler; ikincisi ise sorumsuzluk, dürtüsellik ve zayıf davranış kontrolü gibi antisosyal bileşenleri kapsar. Bu boyutlar, psikopatinin farklı yönlerini anlamada değerli bir çerçeve sunar (Harpur ve ark. 1989).

Psikopatik bireylerin en ayırt edici özelliklerinden biri, eylemlerinin sonuçlarını fark etme ya da umursama konusundaki yetersizlikleri veya isteksizlikleridir. Bu özellik, ahlaki ve etik normların içselleştirilmesinde belirgin bir eksikliği yansıtır. Ayrıca, karar alma süreçleri genellikle uzun vadeli sonuçlar yerine anlık ödülleri önceliklendirir; bu da risk alma ve heyecan arayışı eğilimlerine katkıda bulunur. Araştırmalar, kısa vadeli kazanca yönelik bu tercihin, özellikle yürütücü kontrol ve ahlaki muhakeme ile ilgili prefrontal korteks bölgelerindeki anormalliklerle bağlantılı olduğunu göstermektedir (Blair 2007).

Psikopatinin etiyolojisi, hem çevresel hem de genetik etkenlerin gelişimde rol oynadığını göstermektedir. Genetik faktörler, nörotransmitter dengesizlikleri ve beyin yapısal farklılıklarıyla ilişkilendirilmiştir (Blair 2007). Ayrıca, istismar, ihmal veya şiddet içeren ortamlarda büyüyen çocukların psikopatik özellikler geliştirme olasılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Gao ve Raine 2010). Bakım veren kişilerin olumsuz davranış örnekleri, çocuğun sosyal ve ahlaki değerlere bağlanma becerisini engelleyebilir ve uyumsuz davranış örüntülerinin gelişimine yol açabilir.

Psikopatik bireyler, nörotipik bireylerin aksine, korku, üzüntü veya suçluluk gibi temel duyguları yaşamakta genellikle zorlanırlar. Bu duygusal boşluk, manipülatif davranışlarını kolaylaştırır ve toplumsal normlardan

sapmalarına olanak tanır. Dahası, başkalarının duygusal ihtiyaçlarını anlayamazlar; bu da empati gösterememelerine neden olur. Önemli olarak, nörogörüntüleme araştırmaları, psikopatik bireylerde amigdala tepkiselliğinin azaldığını ortaya koymuştur; bu durum, duygusal işleme ve korku koşullanmasındaki bozukluklara işaret eder – ki bu mekanizmalar ahlaki öğrenme ve davranışsal engelleme için gereklidir. Bu empati eksikliği, sosyal uyumsuzluklarının ve şiddet eğilimlerinin temel itici gücüdür (Cleckley 1976).

Sadizm

Sadizm, başkalarına zarar verme arzusu ve onların acı çekmesinden haz alma eğilimiyle tanımlanan bir kişilik özelliği olarak tanımlanır (Paulhus ve Williams 2002). Sadistik bireyler duygularını ifade etmekte sıklıkla zorlanırlar ve başkalarına zarar vererek üstünlük kurmaya çalışırlar; bu da onlara güç duygusu verir. Sosyal ilişkilerde, daha kontrolcü ve yıkıcı bir rol üstlenme eğilimindedirler. Bu nedenle sadistik bireyler, kişisel ilişkilerini sürdürmede ve toplumsal normlara uyum sağlamada zorluk yaşarlar (Buckels ve ark. 2013). Ayrıca, yakın tarihli araştırmalar sadizmi iki alt türe ayırmaktadır: doğrudan (fiziksel veya sözel saldırganlık) ve dolaylı (şiddet içerikli medya gibi dolaylı yollarla başkalarının acısından haz alma). Her iki alt tür de başkalarının acılarına karşı duyarsızlık ve kurbanları nesneleştirme eğilimiyle ilişkilidir (Plouffe ve ark. 2017). Bu erken dönem olumsuzluklar, duygusal kopukluğu ve saldırgan başa çıkma mekanizmalarını da teşvik edebilir ve bu da ileride başkalarına hükmetme veya onları aşağılamayı bir tür duygusal düzenleme yöntemi olarak ortaya çıkarabilir.

Sadizmin etiyolojisinin hem çevresel hem de biyolojik etkenleri içerdiği düşünülmektedir. Beyin yapılarındaki farklılıklar – özellikle amigdala ile prefrontal korteks arasındaki etkileşimler – sadistik eğilimlerin gelişimini etkileyebilir (Chester ve DeWall 2016). Öte yandan, çocukluk döneminde yaşanan ihmal, istismar veya travma gibi deneyimlerin sadistik eğilimlerin oluşumuna katkıda bulunduğu inanılmaktadır. Erken dönemde yaşanan olumsuz deneyimler empati eksikliğine yol açarak bireylerin başkalarının acılarına karşı duyarsız hâle gelmesine neden olabilir (Plouffe ve ark. 2017).

Sadistik bireylerin sosyal ortamlarda yaşadığı zorlukların, uzun vadede mesleki başarılarını ve genel yaşam kalitelerini olumsuz etkilediği bilinmektedir (Chester ve DeWall 2016).

Farklı Bağlamlarda Karanlık Dörtlü Özelliklerinin Etkileri

Karanlık Dörtlü kişilik özelliklerine sahip bireyler, hem kişisel ilişkilerinde hem de toplumun çeşitli alanlarında belirgin etkilere sahiptir ve bu etkiler genellikle olumsuz sonuçlarla ilişkilidir. Bu etkileri anlayabilmek için yapılan araştırmalar, hem Karanlık Dörtlü'nün her bir kişilik özelliğini tek tek incelemeye hem de bu özelliklerin birlikte nasıl işlediğini keşfetmeye odaklanmaktadır. Karanlık Dörtlü'nün etkisinin en yoğun olarak araştırıldığı alanlar; iş ortamları, sosyal/romantik ilişkiler ve şiddet eğilimleri olarak belirlenmiştir.

İşyeri Dinamikleri ve Uyumsuz Davranışlar

İş yerinde görülen uyumsuz davranışlar, çalışanların iyiliğine zarar veren kasıtlı eylemler olarak tanımlanır (Sackett ve DeVore 2002). Karanlık kişilik özelliklerine odaklanan araştırmalar, büyük ölçüde Karanlık Üçlü'ye (narsisizm, psikopati ve Makyavelizm) yönelmiş ve bu alan en fazla çalışılan konulardan biri olmuştur. Narsisistik bireyler genellikle liderlik özellikleriyle tanınırlar. Karizmaları nedeniyle başlangıçta dikkat çekebilirler; ancak kendi çıkarlarını önceliklendirme eğilimleri, zamanla ekip çalışmalarında çatışmalara yol açabilir (Campbell ve ark. 2011). Öte yandan Makyavelist bireyler, iş yerinde güç kazanmak amacıyla manipülatif davranışlarda bulunma eğilimindedir ve bu da çalışma arkadaşları arasında güvensizlik yaratır (Jonason ve ark. 2012). Psikopati ise iş yerinde empati eksikliği ve zararlı davranışlarla kendini gösterir, uyumu bozar ve çatışmalara neden olur (Boddy 2014). Karanlık Üçlü'nün işyeri dinamikleri üzerindeki olumsuz etkileri, literatürde geniş ölçüde belgelenmiştir (örneğin, LeBreton ve ark. 2018, Ying ve Cohen 2018).

Ancak Karanlık Dörtlü ile işyerindeki uyumsuz davranışlar arasındaki ilişki hâlâ araştırma sürecinin erken aşamalarında (Li ve ark. 2020). Bu boşluğu gidermek amacıyla, Li ve çalışma arkadaşları (2020) çalışmalarına sadizmi de dahil etmiş ve Karanlık Dörtlü'nün bireysel ve kurumsal düzeydeki uyumsuz iş davranışlarını nasıl etkilediğini incelemiştir. Bulguları, yüksek düzeyde Makyavelizm, psikopati veya sadizm sergileyen çalışanların uyumsuz iş davranışlarına daha sık başvurduğunu ortaya koymuştur. Bunlar arasında, sadizmin örgütsel düzeyde psikopatiye kıyasla daha güçlü bir etkiye sahip olduğu; bireysel düzeydeki davranışlarla ise en güçlü bağlantıya sahip olduğu bulunmuştur. Bu durum, sadistik bireylerin başkalarına acı çektirme yönündeki içsel arzusunun kurumsal bağlamlara da yansıdığını ve bunun diğer Karanlık Dörtlü özelliklerinde görülmediğini vurgular (Buckels ve ark. 2013). Bu tür davranışların çalışanlar arasında korku yaratarak örgütsel bağlılığı azalttığı ve motivasyonu düşürdüğü düşünülmektedir (Forsyth ve ark. 2012).

Fernández-del-Río, Ramos-Villagrasa ve Escartin'in (2021) yürüttüğü bir çalışma, Karanlık Dörtlü'nün işyerindeki zorbalık üzerindeki etkilerini incelemiştir. Bulgular, sadizmin zorbalığın en güçlü yordayıcısı olduğunu ortaya koymuş; sadistik bireylerin başkalarına zarar verme yönünde içsel bir motivasyona sahip olduklarını ve bu tür davranışları iş yerinde sıkça sergilediklerini göstermiştir. Öte yandan narsisizm, Karanlık Dörtlü özellikleri arasında zorbalıkla en zayıf ilişkiyi göstermiştir. Karanlık Dörtlü'nün birleşik etkileri göz önünde bulundurulduğunda, birden fazla özelliği sergileyen bireylerin işyerinde daha ağır ve sık zorbalık davranışlarında bulunduğu görülmüştür. Özellikle sadizm ile psikopatinin birleşimi, işyerindeki zorbalığın hem fiziksel hem de psikolojik boyutlarını yoğunlaştırmıştır. Longpré ve Turner'ın (2024) araştırması, Karanlık Dörtlü kişilik özelliklerinin işyerindeki zorbalık, taciz ve sapkın davranışlara ilişkin algıları nasıl etkilediğini incelemiştir. Sadizmin, işyeri zorbalığı ve tacizine yönelik eğilimlerin en güçlü yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Empati eksikliği ve dürtüsellik taşıyan psikopatik bireyler de uyumsuz iş davranışlarında bulunmaya daha yatkındır. Ancak sadizm, başkalarına zarar verme motivasyonu ile yönlendirilen işyeri zorbalığı ve tacizinin en kritik faktörü olarak öne çıkarken; psikopati daha çok dürtüsellik ve empati eksikliğiyle ilişkilendirilmiştir.

Sosyal ve Romantik İlişkiler Üzerindeki Etkiler

Karanlık Dörtlü'nün sosyal bağlar ve romantik ilişkiler üzerindeki etkileri son zamanlarda literatürde dikkat çekmeye başlamıştır. Araştırmalar, güvensiz bağlanma stillerine sahip bireylerin Karanlık Dörtlü özelliklerini sergileme olasılığının daha yüksek olduğunu ve bunun sağlıklı ilişkilerin kurulmasını engelleyebileceğini göstermektedir. Narsisizm ve psikopati, arkadaşlık ilişkilerinde empati eksikliği ve manipülatif davranışlarla ilişkilendirilirken, sadizm sosyal bağları zedeleme ve üstünlük gösterme ile daha fazla ilişkilidir. Bu eğilimler, güvene dayalı arkadaşlıkların kurulmasını ve sürdürülmesini olumsuz etkilemektedir (Buckels ve ark 2013, Wehner ve Ziegler 2023).

Mayshak ve ark. (2023) tarafından yürütülen bir çalışma, Karanlık Dörtlü özelliklerinin flört ilişkileri üzerindeki etkilerini incelemiştir. Bulgular, bu özelliklere sahip bireylerin yeni bir partner ararken çevrim içi platformlar yerine yüz yüze görüşmeleri tercih ettiklerini ortaya koymuştur. Bu davranış başkalarıyla bağlantı kurma ihtiyaçlarını vurgulasa da manipülatif taktikler her iki bağlamda da ilişkileri zedelemektedir. Örneğin, narsistik ve Makyavelist özelliklere sahip bireyler, partnerlerini cezbetmek için fiziksel çekiciliklerini vurgulayan stratejiler geliştirme eğilimindedir. Buna karşılık, psikopati ve sadizm partnerin ihtiyaçlarını görmezden gelme ve duygusal bağ kurmada zorluklarla ilişkilidir. Bu kalıplar genellikle yüzeysel ilişkilere ve uzun vadeli bağlar kuramama durumuna yol açmaktadır. Özellikle, psikopatik ve sadistik özelliklere sahip bireyler, cinsel ilişkilerinde zorlayıcı davranışlar ve ikna edici taktikler sergileyebilirler (Koscielska ve ark. 2020). Ayrıca, Volkmer ve ark. (2023) Karanlık Dörtlü kişilik özellikleri ile çevrim içi trol davranışları arasındaki bağlantıyı, özellikle mizahın düzenleyici rolüne odaklanarak incelemektedir. Bu özelliklerle trol davranışları arasındaki ilişkiyi yeniden değerlendiren çalışma, bireylerin mizahı, trol davranışlarını gerekçelendirmek veya sosyal olarak kabul edilebilir kılmak için bir araç olarak kullanabileceklerini öne sürmektedir. Bulgular, psikopati ve sadizm gibi özelliklere sahip bireylerin başkalarına zarar vermekten ve kaos yaratmaktan haz aldıklarını, mizahın ise bu eylemlerin etkisini maskelemek için sıklıkla kullanıldığını ortaya koymaktadır. Araştırma, çevrim içi trol davranışlarını

kolaylaştırmada mizahın rolünü vurgulamakta ve bu alandaki etkileşimlerin daha fazla araştırılması gerektiğini belirtmektedir.

Karanlık Dörtlünün ilişkilerdeki olumsuz etkilerine katkıda bulunan bir diğer unsur ise, hoşlanmadıkları ilişkilere müdahale etme eğilimidir. Makyavelist bireyler genellikle kontrolü sürdürmek ve güç kazanmak amacıyla müdahale ederken, sadistik bireyler zarar vermek veya çatışma yaratmak amacıyla bunu yaparlar. Bu eğilimler, sosyal dinamiklerin nasıl bozulduğunu ve ilişkilerde güvenin nasıl sarsıldığını göstermektedir (Collisson ve ark. 2021).

Şiddet ve Suç Davranışlarıyla İlişki

Karanlık DörtlÜ, bireylerin suç ve şiddete yönelik eğilimlerini anlamada güçlü bir çerçeve sunar. Karanlık kişilik özellikleri, toplumsal normları ihlal eden ve şiddet içeren davranışlara zemin hazırlar. Karanlık DörtlÜ üzerine yapılan çalışmalar, bu özelliklerin partner şiddeti, cinsel şiddet, saldırganlık ve zorbalık gibi çeşitli şiddet türleriyle ilişkili olduğunu göstermiştir (örneğin Papoutsis 2021, Ghaffari ve Hazrati 2024). Paulhus ve Williams (2002), Karanlık DörtlÜ özelliklerinin farklı bağlamlarda suç ve şiddet davranışlarını artırabileceğini öne sürmüştür. Örneğin; narsisizm bu davranışları üstünlük ve hak edilmişlik duygusuyla, Makyavelizm stratejik manipölasyon ve kişisel çıkar yoluyla, psikopati empati eksikliği ve dürtüsellikle, sadizm ise başkalarına zarar vermekten alınan haz yoluyla tetikler.

Papoutsis'in (2021) Karanlık DörtlÜ ile cinsel şiddet arasındaki ilişkiyi incelediği çalışması, karanlık kişilik özelliklerinin zorlama içeren davranışlara eğilimi artırdığını ortaya koymuştur. Ancak Karanlık DörtlÜ özellikleri arasında yalnızca subklinik narsisizm, psikopati ve sadizmin bu tür davranışları öngörmeye rol oynadığı; Makyavelizmin ise anlamlı bir yordayıcı olmadığı bulunmuştur. Benzer şekilde, Ghaffari ve Hazrati (2024), subklinik narsisizm, psikopati ve sadizmin sözel saldırganlığı öngördüğünü; Makyavelizmin ise bunu yapmadığını bulmuştur.

Carter'ın (2022) çalışması, Karanlık DörtlÜ kişilik özellikleri ile partnerler arası şiddet (IPV) arasındaki ilişkiyi incelemekte ve ahlaki kopmanın potansiyel aracı rolüne odaklanmaktadır. Bu özelliklere sahip bireylerin, partnerlerine yönelik zararlı davranışları nasıl gerekçelendirdiklerini veya meşrulaştırdıklarını araştıran bulgular, ahlaki sorumluluk ya da suçluluk duygularını azaltma kapasiteleri nedeniyle bu bireylerin partner şiddetine daha yatkın olduğunu ortaya koymuştur. Çalışma, partner şiddetini azaltmaya yönelik müdahale programlarında ahlaki kopma mekanizmasının ele alınmasının önemini vurgulamaktadır. Zafar'ın (2024) çalışması, Karanlık DörtlÜ ile ergenlik dönemindeki suç davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiş ve sosyal desteğin düzenleyici rolünü öne çıkarmıştır. Bulgular, dört özelliğin de suç davranışlarını artırdığını; ancak sosyal desteğin, karanlık kişilik özellikleri yüksek olan ergenlerde bu eğilimleri azaltabileceğini göstermiştir.

Zorbalık, bir birey ya da grup tarafından başka bir birey ya da gruba yönelik fiziksel ve/veya psikolojik kötü muamele ya da istismar olarak tanımlanır ve bu durum da Karanlık DörtlÜ ile ilişkilendirilmiştir. Karanlık DörtlÜ'nün ergenlik dönemindeki etkilerini inceleyen bir başka çalışma, bu özelliklere sahip bireylerin aynı zamanda zorbalık mağduru olma olasılıklarının da daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Tüm karanlık özellikler arasında, en büyük katkıyı sadizm sağlamıştır. Zorbalığın hem failinin hem de mağdurunun kişilik özelliklerini anlamının, mağduriyetin önlenmesine yönelik kapsamlı bir bakış açısı sunmada önemli olduğu düşünülmektedir (Pineda ve ark. 2022).

Toplum ve Kurumlar Üzerindeki Geniş Ölçekli Etkiler

"Karanlık DörtlÜ", bireylerin davranışlarını ve kişilerarası ilişkilerini anlamada önemli bir kavramsal çerçeve sunar. Bu kişilik özellikleri; empati eksikliği, manipölasyon ve başkalarına zarar verme isteği gibi ortak özellikleri paylaşır ve bu da onları sosyal olarak uyumsuz davranışları anlamada değerli bir araç hâline getirir. Karanlık DörtlÜ'nün bireylerin kişisel, sosyal ve mesleki yaşamları üzerindeki olumsuz etkileri giderek daha çok araştırma konusu hâline gelmiştir. Karanlık DörtlÜ özelliklerine sahip bireylerin bulunduğu iş yerlerinde, etik standartlarda düşüş, çalışan memnuniyetinde azalma ve üretkenlikte gerileme gibi sonuçlar gözlemlenebilmektedir.

Karanlık Dörtlü aynı zamanda, şiddet ve suça yönelik eğilimleri anlamada da önemli bir model sunar; narsisizm, psikopati ve sadizm özellikle çeşitli şiddet türlerini öngörmede etkili bulunmuştur. Sadizm ile psikopatinin birleşimi, saldırgan davranışların daha sistematik ve hesaplı olmasına yol açmaktadır. Makyavelizm bu bağlamda daha sınırlı bir role sahip görünse de, manipülatif stratejileri sosyal normlara uyumda dolaylı olarak zorluklara katkıda bulunabilir. Ergenlik söz konusu olduğunda, suç oranlarını azaltmaya yönelik her türlü önleme ya da müdahale programı, özellikle algılanan sosyal desteğin faydalarını artırarak, karanlık kişilik özelliklerinin etkisini dikkate almalıdır (Zafar 2024).

Karanlık Dörtlü kişilik özellikleri, sosyal ve romantik ilişkilerde sağlıklı bağların kurulmasını ve sürdürülmesini de zorlaştırır; çünkü manipülasyonu, empati eksikliğini ve güvensizliği teşvik ederler. Narsisizm, Makyavelizm, psikopati ve sadizm gibi özellikler; yüzeysel ilişkilere, partnerler arasında bağların zayıflamasına ve sosyal dinamiklerin bozulmasına katkıda bulunur.

Sonuç

Karanlık Dörtlü'nün tüm özelliklerini bir arada inceleyen çalışmaların sayısı artmakla birlikte, bu özelliklerin iş yeri üzerindeki etkilerini eşzamanlı ve karşılaştırmalı olarak ele alan araştırmalar hâlâ sınırlıdır. Mevcut çalışmaların çoğu bireysel özelliklere odaklanma eğilimindedir. Gelecekte yapılacak araştırmaların, bu özelliklerin birbiriyle nasıl etkileşimde bulunduğunu keşfetmesi teşvik edilmektedir; çünkü bu etkileşimi anlamak, iş yerindeki yıkıcı davranışların azaltılması ve sağlıklı bir örgüt kültürünün teşvik edilmesi açısından değerli bilgiler sağlayabilir. Bu sayede, çalışanlar arasındaki güven duygusu da artırılabilir. Ayrıca, iş yerinde zorbalığı azaltmaya yönelik stratejiler, Karanlık Dörtlü özelliklerini sergileyen bireylerin erken dönemde tanımlanmasına odaklanmalıdır (Fernández-del-Río ve ark. 2021).

Gelecekteki araştırmaların, Karanlık Dörtlü kişilik özelliklerinin birbirleriyle olan etkileşimlerini daha ayrıntılı biçimde incelemesi, özellikle bu özelliklerin bir arada şiddet eğilimlerini nasıl şekillendirdiğini anlamak için önemlidir. Buna ek olarak, bu davranışları etkileyebilecek bağlamsal ve çevresel etkenlerin belirlenmesi, Karanlık Dörtlü'nün etkilerinin hangi koşullarda yoğunlaştığına dair önemli bilgiler sunabilir. Gelecekteki çalışmaların, Karanlık Dörtlü özelliklerinin kişilerarası dinamikler ve davranışsal yollar aracılığıyla nasıl ortaya çıktığını ve başkalarını nasıl etkilediğini araştırması da değerli olabilir. Karanlık Dörtlü özelliklerini sergileyen bireylerin manipülatif ve zararlı davranışlarını yönetmelerine yardımcı olacak özel terapötik yaklaşımların geliştirilmesi, bu kişilerin empati kurma becerilerini geliştirmeleri ve sağlıklı ilişkiler inşa etmeleri açısından kritik bir rol oynayabilir.

Kaynaklar

- Belschak FD, Hartog DND, Kalshoven K (2015) Leading Machiavellians: How to translate Machiavellians' selfishness into pro-organizational behavior. *J Manag*, 41:1934-1956.
- Bereczkei T (2017) Machiavellianism: The Psychology of Manipulation. London, UK, Routledge.
- Blair RJR (2007) The amygdala and ventromedial prefrontal cortex in morality and psychopathy. *Trends Cogn Sci*, 11:387-392.
- Boddy CR (2014) Corporate psychopaths, conflict, employee affective well-being and counterproductive work behaviour. *J Bus Ethics*, 121:107-121.
- Buckels EE, Jones DN, Paulhus DL (2013) Behavioral confirmation of everyday sadism. *Psychol Sci*, 24:2201-2209.
- Campbell WK, Hoffman BJ, Campbell SM, Marchisio G (2011) Narcissism in organizational contexts. *Hum Resour Manag Rev*, 21:268-284.
- Carter LJ (2022) The dark tetrad, intimate partner violence and the mediating role of moral disengagement (Doctoral dissertation). Nottingham, UK, University of Nottingham).
- Chester DS, DeWall CN (2016) The pleasure of revenge: retaliatory aggression arises from a neural imbalance toward reward. *Soc Cogn Affect Neurosci*, 11:1173-1182.
- Christie R, Geis F (1970) *Studies in Machiavellianism*. New York, Academic Press.
- Cleckley H (1976) *The Mask of Sanity*. St. Louis, MO, Mosby.
- Collisson B, Howell JL, Monleon J (2021) Meddling friends and family: Dark Tetrad traits predict interference in disliked couples' romantic relationships. *J Soc Pers Relat*, 38:2008-2028.

- Fernández-del-Río E, Ramos-Villagrasa PJ, Escartin J (2021) The incremental effect of Dark personality over the Big Five in workplace bullying: Evidence from perpetrators and targets. *Pers Individ Dif*, 168:110291.
- Furnham A, Richards SC, Paulhus DL (2013) The Dark Triad of personality: A 10-year review. *Soc Pers Psychol Compass*, 7:199-216.
- Gao Y, Raine A (2010) Successful and unsuccessful psychopaths: A neurobiological model. *Behav Sci Law*, 28:194-210.
- Ghaffari S, Hazrati A (2024) The mediating role of compassion for the others' lives in the relationship between the spouses' dark tetrad personality and verbal violence against women. *Journal of Research in Psychopathology*, 5: 16-22.
- Hare RD (1996) Psychopathy: A clinical construct whose time has come. *Crim Justice Behav*, 23:25-54.
- Hart SD, Hare RD (1998) Psychopathy: assessment and association with criminal conduct. In *Psychopathy: Theory, research, and implications for society* (Eds DJ Cooke, AE Forth, RD Hare):22-54). New York, Springer.
- Harpur TJ, Hare RD, Hakstian AR (1989) Two-factor conceptualization of psychopathy: Construct validity and implications for assessment. *Psychol Assess*, 1:6-17.
- Jonason PK, Slomski S, Partyka J (2012) The Dark Triad at work: How toxic employees get their way. *Pers Individ Dif*, 52:449-453.
- Jonason PK, Li NP, Webster GD, Schmitt DP(2009) The dark triad: Facilitating a short-term mating strategy in men. *Eur J Pers*, 23:5-18.
- Jones DN, Figueredo AJ (2013) The core of darkness: Uncovering the heart of the Dark Triad. *Eur J Pers*, 27:521-531.
- Jones DN, Paulhus DL (2014) Introducing the short dark triad (SD3) a brief measure of dark personality traits. *Assessment*, 21:28-41.
- Jones DN, Paulhus DL (2017) Duplicity among the dark triad: Three faces of deceit. *J Pers Soc Psychol*, 113:329.
- Kohut H (1971) *The Analysis of the Self: A Systematic Approach to the Psychoanalytic Treatment of Narcissistic Personality Disorders*. Madison, CT, International Universities Press.
- Koscielska RW, Flowe HD, Egan V (2020) The dark tetrad and mating effort's influence on sexual coaxing and coercion across relationship types. *J Sex Aggress*, 26:394-404.
- LeBreton JM, Shiverdecker LK, Grimaldi EM (2018) The dark triad and workplace behavior. *Annu Rev Organ Psychol Organ Behav*, 5:387-414.
- Li C, Murad M, Shahzad F, Khan MAS, Ashraf SF (2020) Dark tetrad personality traits and counterproductive work behavior among doctors in Pakistan. *Int J Health Plann Manage*, 35: 1173-1192.
- Longpré N, Turner S (2024) Dark tetrad at work: Perceived severity of bullying, harassment, and workplace deviance. *Int J Offender Ther Comp Criminol*, doi:10.1177/0306624X241236715
- Mayshak R, Howard D, Benstead M, Klas A, Skvarc D, Harries T et al. (2023) Dating in the dark: A qualitative examination of dating experiences in Dark Tetrad personalities. *Comput Hum Behav*, 143:107680.
- Morf CC, Rhodewalt F (2001) Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychol Inq*, 12:177-196.
- Neill V (2006) Cruelty's rewards: The gratification of perpetrators and spectators. *Behav Brain Sci*, 29:211-224.
- Forsyth DR, Banks GC, McDaniel MA (2012) A meta-analysis of the dark triad and work behavior: A social exchange perspective. *J Appl Psychol*, 97:557-579.
- Paulhus DL (2014) Toward a taxonomy of dark personalities. *Curr Dir Psychol Sci*, 23:421-426.
- Paulhus DL, Williams KM (2002) The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *J Res Pers*, 36:556-563.
- Pilch I, Turska E (2015) Relationships between Machiavellianism, organizational culture, and workplace bullying: Emotional abuse from the target's and the perpetrator's perspective. *J Bus Ethics*, 128:83-93.
- Pineda D, Rico-Bordera P, Martínez-Martínez A, Galán M, Piqueras JA (2022) Dark tetrad personality traits also play a role in bullying victimization. *Front Psychol*, 13:984744.
- Plouffe RA, Saklofske DH, Smith MM (2017) The assessment of sadistic personality: Preliminary psychometric evidence for a new measure. *Pers Individ Dif*, 104: 166-171.
- Rauthmann JF, Will T (2011) Proposing a multidimensional Machiavellianism conceptualization. *Soc Behav Pers*, 39:391-403.
- Sackett PR, DeVore CJ (2002) Counterproductive behaviors at work. In *Handbook of Industrial, Work and Organizational Psychology*, Vol. 1. Personnel Psychology (Eds N Anderson, DS Ones, HK Sinangil, C Viswesvaran):145-164. Thousand Oaks, CA, Sage.
- Schulze L, Dziobek I, Vater A, Heekeren HR, Bajbouj M, Renneberg B et al. (2013) Gray matter abnormalities in patients with narcissistic personality disorder. *J Psychiatr Res*, 47:1363-1369.
- Papoutsis MT (2021) *Amongst the shadows of stalking and sexual violence: The role of the dark tetrad* (Doctoral thesis). London, UK, University of Roehampton.
- Volkmer SA, Gaube S, Raue M, Lerner E (2023) Troll story: The dark tetrad and online trolling revisited with a glance at humor. *PLoS One*, 18:e0280271.

- Wehner C, Ziegler M (2023) Narcissism and friendship quality: A longitudinal approach to long-term friendships. *J Soc Pers Relat*, 40: 670-692.
- Wilson DS, Near D, Miller RR (1996) Machiavellianism: A synthesis of the evolutionary and psychological literatures. *Psychol Bull*, 119:285-299.
- Ying L, Cohen A (2018) Dark triad personalities and counterproductive work behaviors among physicians in China. *Int J Health Plann Manage*, 33: e985-e998.
- Zafar T (2024) Relationship of tetrad dark personality traits and delinquent behavior among adolescents: moderating role of social support. *The Critical Review of Social Sciences Studies*, 2:303-321.

Yazarların Katkıları: Çalışmaya önemli bir bilimsel katkı sağlandığı ve makalenin hazırlanmasında veya gözden geçirilmesinde yardımcı olunduğu tüm yazar(lar) tarafından beyan edilmiştir.

Danışman Değerlendirmesi: Dış bağımsız

Etik Onay: Bu çalışma bir derleme yazısı olduğu için etik onaya gerek yoktur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Bu çalışma için finansal destek alındığı beyan edilmemiştir.

Authors Contributions: The author(s) have declared that they have made a significant scientific contribution to the study and have assisted in the preparation or revision of the manuscript

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Ethical Approval: This review study does not require ethical clearance.

Conflict of Interest: No conflict of interest was declared.

Financial Disclosure: No financial support was declared for this study..